

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 296
van **ROOSMARIJN BECKERS**
datum: 27 januari 2020

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT,
DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Daling zittenblijvers - Evaluatie

Uit cijfers die door het persagentschap Belga zijn opgevraagd bij de minister blijkt dat in het schooljaar 2018-2019 het aantal zittenblijvers in het Vlaamse onderwijs gedaald is. Waar in het jaar 2017-2018 in het lager onderwijs nog 1,97 procent van het totale aantal leerlingen een jaar moest overdoen, is dit licht gezakt tot 1,96 procent. In het voltijds gewoon secundair onderwijs is de daling iets groter, namelijk van 4,24 procent zittenblijvers op het totaal naar 4,12 procent.

Ogenscheinlijk lijken deze cijfers dus zeer positief. Men zou verwachten dat minder zittenblijvers betekent dat meer leerlingen de leerstof beheersen en het dus wat betreft de onderwijskwaliteit in Vlaanderen redelijk goed gaat. Maar de steeds verder dalende PISA-resultaten (PISA: Programme for International Student Assessment) die onlangs aan ons gerapporteerd werden, tonen aan dat het niveau van de gemiddelde Vlaamse 15-jarige net fel daalt. Verder zijn recentelijk heel wat signalen uit het hoger onderwijs in de pers verschenen over de teleurstellende cognitieve vaardigheden van veel instromers in het hoger onderwijs. Ook het PIRLS-rapport (Progress in International Reading Literacy Study) toont dat begrijpend lezen in het lager onderwijs bij veel kinderen te wensen over laat. Waar bijvoorbeeld in 2013 op het einde van het lager onderwijs nog 92 procent van de leerlingen de eindtermen begrijpend lezen en 87 procent de eindtermen luisteren behaalde, daalde dit in 2018 tot respectievelijk 84 procent en 82 procent. Andere peilingen voor wiskunde en wereldoriëntatie tonen een gelijkaardige negatieve trend.

In het licht van deze vastgestelde trends had ik van de minister graag antwoord gekregen op volgende vragen.

1. Hoe evalueert de minister deze cijfers?
2. Hoe verklaart de minister de discrepantie tussen het lager aantal zittenblijvers en de niveaudaling die aangetoond wordt in (internationale) peilingen? Is hier dan geen sprake van een sterke en opvallende contradictie?
3. Kan de minister uit deze overwegingen concluderen dat men tegenwoordig makkelijker een getuigschrift of een A-attest krijgt dan vroeger en leerkrachten zelf te weinig veeleisend zijn ten opzichte van hun leerlingen waardoor velen van hen, ondanks het feit dat ze geslaagd zijn, toch de eindtermen niet halen? Kan men hier dus spreken over een 'diploma-inflatie' in het leerplichtonderwijs?

4. De minister kondigde al zijn veelbesproken gestandaardiseerde netoverschrijdende proeven aan als middel ter controle of leerlingen effectief de eindtermen behalen.

Is dit volgens hem de oplossing voor de aangegeven discrepantie? Welke andere initiatieven zal hij nemen om dit probleem op te lossen?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 296 van 27 januari 2020

van **ROOSMARIJN BECKERS**

1-2. De cijfers over zittenblijven in het basis- en secundair onderwijs worden jaarlijks gepubliceerd in de [Dataloop-toepassing 'Zittenblijven'](#). Zowel in het lager onderwijs als in het voltijds gewoon secundair onderwijs zien we een kleine daling in het percentage zittenblijven t.o.v. het schooljaar 2017-2018. Het gaat om beperkte schommelingen op basis waarvan geen conclusies kunnen worden getrokken. Voor de contradictie die de Vlaamse volksvertegenwoordiger ziet tussen het aantal zittenblijvers en de resultaten van internationaal vergelijkend onderzoek zijn er geen evidenties.

3. Over de evaluatie van leerlingen beslist een schoolbestuur en een klassenraad autonoom. Ik heb alle vertrouwen in de deskundigheid en professionaliteit van een klassenraad.

Elk schoolbestuur bepaalt autonoom in het kader van zijn pedagogisch project hoe de leerlingenevaluatie in zijn school/scholen wordt georganiseerd. M.a.w.: hoe en wanneer de prestaties van leerlingen worden beoordeeld en op basis van welke criteria een leerling kan slagen. De overheid bepaalt enkel wat minimaal in het schoolreglement rond leerlingenevaluatie moet worden opgenomen. Belangrijk hierbij is dat een school over de leerlingenevaluatie op regelmatige basis en tijdig communiceert naar leerlingen en ouders.

De onderwijsinspectie gaat tijdens de schooldoorlichtingen na of het onderwijsaanbod van een school afgestemd is op de vooropgestelde eindtermen. Daarbij bekijkt ze ook de leerlingenevaluatie en de feedback die gegeven wordt.

4. Vlaanderen is vandaag één van de weinige onderwijssystemen in de wereld die niet op een systematische en gestandaardiseerde wijze de prestaties van zijn leerlingen in kaart brengt. Nochtans laat een beter inzicht in de onderwijsprocessen en in de mate waarin scholen leerwinst realiseren toe dat de overheid, maar ook schoolbesturen en scholen hun beleid meer kunnen onderbouwen op basis van objectieve informatie. Het laat toe om sneller in te grijpen wanneer blijkt dat de leerlingenprestaties in een dalende lijn zitten.

We remediëren hiermee aan de onverwachte en scherpe achteruitgang waarmee we geconfronteerd werden naar aanleiding van onder meer het Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) onderzoek uit 2016 omtrent begrijpend lezen.

Indien ook de komende jaren de PISA- en andere internationaal vergelijkende testen dezelfde ontvullende resultaten opleveren, moeten ze ons er toe aanzetten om de lat

hogere te leggen en onszelf veel meer een spiegel voor te houden.

Daarom wil ik dat een onafhankelijke instantie werk maakt van gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net—en koepeloverschrijdende proeven met betrokkenheid van de onderwijsverstrekkers die op regelmatige tijdstippen afgenomen worden.

Deze geven ons inzicht in de leerwinst die onze scholen realiseren en de mate waarin de leerlingen de aangescherpte eindtermen effectief bereiken en de nodige kennis en vaardigheden verworven hebben om met succes verder te studeren of in te stappen in de arbeidsmarkt.

Aan de hand van de resultaten van deze proeven kunnen we bijsturen waar dat nodig is. Scholen waarvan de leerlingen significant minder leerwinst genereren, moeten in een vrij te kiezen begeleidingstraject stappen om de kwaliteit van hun onderwijs te verhogen.

Scholen kunnen de resultaten van deze proeven meenemen in de globale eindbeoordeling van leerlingen om de kwaliteit te verbeteren.